

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.11-05.01/ 292.00.1/Б/ОК16- 1-2024
	Випуск 1	Зміст 0	Екземпляр № 1	Арк 19 / 1

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою факультету

національної безпеки, права та міжнародних відносин

27 серпня 2024 р., протокол № 8

Голова Вченої ради

Лариса СЕРГІЄНКО

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «МІКРО- ТА МАКРОЕКОНОМІКА»

для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр»
спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини»
освітньо-професійна програма «Міжнародні економічні відносини»
факультет національної безпеки, права та міжнародних відносин
кафедра міжнародних відносин і політичного менеджменту

Схвалено на засіданні кафедри
міжнародних відносин і
політичного менеджменту
27 серпня 2024 р.,

протокол № 6

Завідувач кафедри

Вікторія

ЗАГУРСЬКА-АНТОНЮК

Гарант освітньо-професійної
програми

Ірина ГРАБЧУК

Розробник: к. е. н., доцент кафедри міжнародних відносин і політичного менеджменту ЮРКІВСЬКИЙ Олександр

Житомир

2024

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.11-05.01/ 292.00.1/Б/ОК16- 1-2024
	<i>Випуск 1</i>	<i>Зміни 0</i>	<i>Екземпляр № 1</i>	<i>Арк 19 / 2</i>

Робоча програма навчальної дисципліни «Мікро- та макроекономіка» для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр» спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини» освітньо-професійна програма «Міжнародні економічні відносини» затверджена Вченою радою факультету національної безпеки, права та міжнародних відносин від 27 серпня 2024 р., протокол № 8.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.11-05.01/ 292.00.1/Б/ОК16- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 19 / 3

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 29 «Міжнародні відносини»	нормативна	
Модуль – 1 Змістовних модулів – 2	Спеціальність 292 «Міжнародні економічні відносини»	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 120		2-й	-
		Семестр	
		3-й	-
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 3,5	Освітній ступінь «бакалавр»	Лекції	
		32 год.	-
		Практичні, семінарські	
		32 год.	-
		Самостійна робота	
56 год.	-		
		Вид контролю: екзамен	

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 56 % аудиторних занять, 47 % самостійної та індивідуальної роботи.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.11-05.01/ 292.00.1/Б/ОК16- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 19 / 4

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни є оволодіння студентами теоретичних та практичних основ мікро та макроекономіки для розуміння причинно-наслідкових зв'язків в економічній системі країни у тісному взаємозв'язку з зовнішнім середовищем, діями суб'єктів, ринковими умовами.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- вивчення основних термінів та законів мікро та макроекономіки;
- характеристика основних мікро та макроекономічних теорій;
- характеристика суб'єктів на мікрорівні: споживачі, підприємства;
- характеристика ринкових ситуацій;
- вивчення функціонування підприємства та категорій витрати та прибуток;
- характеристика суб'єктів макроекономічного кругообігу;
- вивчення змісту та розрахунку макроекономічних показників.
- вивчення основних видів політик уряду в регулюванні економіки.
- вивчення економічної рівноваги та циклічності, її наслідків інфляції та безробіття.

Після вивчення даного курсу студенти повинні **знати**:

- основні економічні школи та теорії в межах дослідження мікро та макро процесів;
- значення споживача та його вплив на економіку, потреби домогосподарств;
- значення підприємства та максимізації прибутку;
- функціонування ринків з різним рівнем конкуренції;
- обрахунок макроекономічних показників;
- способи та підходи боротьби з циклічністю;
- грошово-кредитну та бюджетно-податкову політику уряду;
- підходи до забезпечення повної зайнятості та сталого розвитку.

Зміст навчальної дисципліни направлений на формування наступних загальних та спеціальних **компетентностей**, визначених стандартом вищої освіти зі спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини»:

ЗК8. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК10. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК12. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

СК1. Здатність виокремлювати характерні ознаки та тенденції розвитку світового господарства, особливості реалізації економічної політики та світових інтеграційних/дезінтеграційних процесів, у тому числі та євроатлантичної інтеграції.

СК3. Здатність виявляти особливості функціонування середовища міжнародних економічних відносин та моделей економічного розвитку.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.11-05.01/ 292.00.1/Б/ОК16- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 19 / 5

СК4. Здатність обґрунтовувати особливості реалізації форм міжнародних економічних відносин на мега-, макро-, мезо- і мікрорівнях.

СК11. Здатність проводити дослідження економічних явищ та процесів у міжнародній сфері з урахуванням причинно-наслідкових та просторово-часових зв'язків.

Отримані знання з навчальної дисципліни стануть складовими наступних **програмних результатів** навчання за спеціальністю 292 «Міжнародні економічні відносини»:

РН8. Розуміти, виділяти й описувати нові явища, процеси й тенденції глобального розвитку, механізми й інструменти реалізації економічної політики та світових інтеграційних / дезінтеграційних процесів, у тому числі та євроатлантичної інтеграції.

РН10. Ідентифікувати та виокремлювати особливості функціонування суб'єктів міжнародних відносин та моделей їх економічного розвитку.

РН11. Обґрунтовувати власну думку щодо конкретних умов реалізації форм міжнародних економічних відносин на мега-, макро-, мезо- і макрорівнях.

РН18. Досліджувати економічні явища та процеси у міжнародній сфері на основі розуміння категорій, законів; виділяючи й узагальнюючи тенденції, закономірності функціонування та розвитку світового господарства з урахуванням причинно-наслідкових та просторово-часових зв'язків.

Під час вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти зможуть отримати наступні Soft skills:

- *комунікативні навички*: письмове, вербальне й невербальне спілкування;
- *уміння виступати привселюдно*: навички, необхідні для виступів на публіці; навички проведення презентації;
- *гнучкість і адаптивність*: гнучкість, адаптивність і здатність змінюватися; уміння аналізувати ситуацію, орієнтування на вирішення проблеми;
- *особисті якості*: креативне й критичне мислення; етичність, чесність, терпіння, повага до оточуючих.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.11-05.01/ 292.00.1/Б/ОК16- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 19 / 6

3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1

Змістовий модуль 1. Основи мікроекономіки

Тема 1. Мікроекономіка як наука: об'єкт, методи, функції (РН: 10, СК: 11, ЗК: 8,10,12)

Поняття та розвиток мікроекономіки як науки. Методи та функції макроекономіки. Основні макроекономічні напрями досліджень.

Тема 2. Споживач та його поведінка, потреби (РН: 8, 10, СК: 1, 3, 11, ЗК: 8,10,12)

Потреби та проблеми їх аналізу. Загальна та гранична корисність. Поняття цінності. Піраміда Маслоу та класифікація потреб. Поведінка споживача.

Тема 3. Дія попиту та пропозиції (РН: 10, 11, СК: 1, 3, 4, ЗК: 8,10,12)

Поняття попиту та пропозиції. Види попиту. Закон попиту та пропозиції. Цінові та нецінові фактори впливу. Види цін.

Тема 4. Еластичність попиту та пропозиції (РН: 10, 11, СК: 1, 3, 4, ЗК: 8,10,12)

Вплив факторів на ціноутворення. Поняття еластичності. Еластичність попиту. Види еластичності попиту. Еластичність пропозиції. Визначення еластичності попиту та пропозиції

Тема 5. Аналіз ринкових форм (РН: 8, 18, СК: 11, ЗК: 8,10,12)

Конкуренція та її роль на ринку. Ринок досконалої конкуренції та його умови. Ринки недосконалої конкуренції та їх види. Монополія та олігополія – характеристика та умови. Ринок монополістичної конкуренції та його умови

Тема 6. Підприємство як об'єкт мікроекономіки (РН: 11, СК: 1, 3, 4, ЗК: 8,10,12)

Підприємство як об'єкт мікроекономічного дослідження. Витрати підприємства в різних часових періодах. Дохід та прибуток підприємства, їх максимізація. Точка беззбитковості

Тема 7. Мікроекономіка та маркетинг (РН: 8, 18, СК: 1, 11, ЗК: 8,10,12)

Мікроекономіка в сучасних прикладних науках. Значення мікроекономічних досліджень в маркетингу. Вивчення споживача та ринків.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.11-05.01/ 292.00.1/Б/ОК16- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 19 / 7

Змістовий модуль 2. Основи макроекономіки

Тема 8. Макроекономіка: поняття, методи, основні школи (РН: 8, 11, СК: 4, ЗК: 8,10,12)

Поняття та розвиток макроекономіки. Предмет та метод науки. Макроекономічні школи.

Тема 9. Макроекономічний кругообіг: суб'єкти та їх поведінка (РН: 8, 11, СК: 4, 11, ЗК: 8,10,12)

Економічна система та її елементи. Макроекономічний кругообіг. Ринок та домогосподарства. Держава та уряд, їх місце та функції. Експорт та імпорт.

Тема 10. Макроекономічна рівновага (РН: 8, 10, 18, СК: 1, 3, 11, ЗК: 8,10,12)

Поняття макроекономічної рівноваги. Основні моделі макроекономічної рівноваги. Фактори впливу на сукупний попит та пропозицію

Тема 11. Бюджетно-податкова політика держави (РН: 18, СК: 4, 11, ЗК: 8,10,12)

Поняття бюджетно-податкової політики. Види бюджетно-податкової політики. Податки та їх класифікації. Податки в Україні. Вплив податків на економічну систему. Крива Лаффера.

Тема 12. Грошово-кредитна політика держави (РН: 18, СК: 4, 11, ЗК: 8,10,12)

Поняття грошово-кредитної політики. Види грошово-кредитної політики. Грошовий обіг та закони обігу. Роль облікової ставки. Регулювання комерційних банків. НБУ та його значення. Політика НБУ.

Тема 13. Економічні цикли та кризи (РН: 8, 18, СК: 1, 3, 4, ЗК: 8,10,12)

Недоліки ринку. Циклічність як ознака ринкових відносин. Дослідження циклічності в економічних школах. Види циклів. Етапи циклу та їх характеристика. Інфляція та безробіття

Тема 14. Економічний та сталий розвиток. Глобалізація (РН: 8, 18, СК: 1, 3, 4, ЗК: 8,10,12)

Економічне зростання та його значення. Види та особливості економічного зростання. Розвиток та зростання: проблеми та інструменти підтримки. Сталий розвиток та його підтримка. Наслідки глобалізації.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.11-05.01/ 292.00.1/Б/ОК16- 1-2024	
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 19 / 8	

4. Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Змістові модулі і теми	Кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	усього	лекції	практичні	самостійна робота	усього	лекції	практичні	самостійна робота
Модуль 1.								
Змістовий модуль 1. Основи мікроекономіки								
Тема 1. Макроекономіка як наука: об'єкт, методи, функції	12	4	4	4	-	-	-	-
Тема 2. Споживач та його поведінка, потреби	8	2	2	4	-	-	-	-
Тема 3. Дія попиту та пропозиції	8	2	2	4	-	-	-	-
Тема 4. Еластичність попиту та пропозиції	8	2	2	4	-	-	-	-
Тема 5. Аналіз ринкових форм	8	2	2	4	-	-	-	-
Тема 6. Підприємство як об'єкт мікроекономіки	8	2	2	4	-	-	-	-
Тема 7. Мікроекономіка та маркетинг	7	2	1	4	-	-	-	-
Модульний контроль 1	1	-	1	-	-	-	-	-
Разом за змістовий модуль 1	60	16	16	28	-	-	-	-
Змістовий модуль 2. Основи макроекономіки								
Тема 8. Макроекономіка: поняття, методи, основні школи	12	4	4	4	-	-	-	-
Тема 9. Макроекономічний кругообіг: суб'єкти та їх поведінка	8	2	2	4	-	-	-	-
Тема 10. Макроекономічна рівновага	8	2	2	4	-	-	-	-
Тема 11. Бюджетно-податкова політика держави	8	2	2	4	-	-	-	-
Тема 12. Грошово-кредитна політика держави	8	2	2	4	-	-	-	-
Тема 13. Економічні цикли та кризи	8	2	2	4	-	-	-	-
Тема 14. Економічний та сталий розвиток. Глобалізація	7	2	1	4	-	-	-	-
Модульний контроль 2	1	-	1	-	-	-	-	-
Разом за змістовий модуль 2	60	16	16	28	-	-	-	-
ВСЬОГО	120	32	32	56	-	-	-	-

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015		Ф-21.11-05.01/ 292.00.1/Б/ОК16- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1 Арк 19 / 9

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
Модуль 1			
Змістовий модуль 1. Основи мікроекономіки			
1	Тема 1. Макроекономіка як наука: об'єкт, методи, функції	4	-
2	Тема 2. Споживач та його поведінка, потреби	2	-
3	Тема 3. Дія попиту та пропозиції	2	-
4	Тема 4. Еластичність попиту та пропозиції	2	-
5	Тема 5. Аналіз ринкових форм	2	-
6	Тема 6. Підприємство як об'єкт мікроекономіки	2	-
7	Тема 7. Мікроекономіка та маркетинг	1	-
<i>Модульний контроль 1</i>		1	-
<i>Разом по змістовному модулю 1</i>		16	-
Змістовий модуль 2. Основи макроекономіки			
8	Тема 8. Макроекономіка: поняття, методи, основні школи	4	-
9	Тема 9. Макроекономічний кругообіг: суб'єкти та їх поведінка	2	-
10	Тема 10. Макроекономічна рівновага	2	-
11	Тема 11. Бюджетно-податкова політика держави	2	-
12	Тема 12. Грошово-кредитна політика держави	2	-
13	Тема 13. Економічні цикли та кризи	2	-
14	Тема 14. Економічний та сталий розвиток. Глобалізація	1	-
<i>Модульний контроль 2</i>		1	-
<i>Разом по змістовному модулю 2</i>		16	-
РАЗОМ		32	-

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015		Ф-21.11-05.01/ 292.00.1/Б/ОК16- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1 Арк 19 / 10

6. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
Модуль 1			
Змістовий модуль 1. Основи мікроекономіки			
1	Тема 1. Макроекономіка як наука: об'єкт, методи, функції	4	-
2	Тема 2. Споживач та його поведінка, потреби	4	-
3	Тема 3. Дія попиту та пропозиції	4	-
4	Тема 4. Еластичність попиту та пропозиції	4	-
5	Тема 5. Аналіз ринкових форм	4	-
6	Тема 6. Підприємство як об'єкт мікроекономіки	4	-
7	Тема 7. Мікроекономіка та маркетинг	4	-
Разом за змістовний модуль 1		28	-
Змістовий модуль 2. Основи макроекономіки			
8	Тема 8. Макроекономіка: поняття, методи, основні школи	4	-
9	Тема 9. Макроекономічний кругообіг: суб'єкти та їх поведінка	4	-
10	Тема 10. Макроекономічна рівновага	4	-
11	Тема 11. Бюджетно-податкова політика держави	4	-
12	Тема 12. Грошово-кредитна політика держави	4	-
13	Тема 13. Економічні цикли та кризи	4	-
14	Тема 14. Економічний та сталий розвиток. Глобалізація	4	-
Разом за змістовний модуль 2		28	-
РАЗОМ		56	-

7. Індивідуальні завдання

Під час навчання студенти можуть обирати актуальні теми для написання відповідного есе, реферативного виступу з проблематики мікро та макроекономіки, яке узгоджується з викладачем, виконувати задачі з мікро та макроекономіки, ситуаційні кейси по окремих темах курсу. Реферативні виступи, есе та ситуаційні кейси передбачають їх захист студентом.

1. Наукові школи в мікроекономічних дослідженнях
2. Українські вчені в дослідженні мікроекономічних явищ
3. Споживчий кошик та його мікроекономічна основа
4. Проблеми вивчення поведінки споживача
5. Особливі ринкові ситуації та дія попиту, пропозиції

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.11-05.01/ 292.00.1/Б/ОК16- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 19 / 11

6. Теорія ігор
7. Приклади олігопольних ринків в Україні
8. Приклади монопольних ринків в Україні
9. Монопсонія та її особливості
10. Витрати підприємства та управління ними
11. Наукові школи дослідження макроекономічних явищ
12. Кейнс та внесок в макроекономіку
13. Циклічність в Україні
14. Економічні кризи в Україні
15. Світові фінансові кризи та їх особливості
16. Інфляція та її вимір
17. Безробіття в Україні
18. Податки та їх види в Україні
19. Тіньова економіка в Україні та її вимір
20. Індекс Бігмагу та його сутність

8. Методи навчання

Під час викладання навчальної дисципліни використовуються методи навчання, що сприяють досягненню відповідних програмних результатів.

Результат навчання	Методи навчання
РН8. Розуміти, виділяти й описувати нові явища, процеси й тенденції глобального розвитку, механізми й інструменти реалізації економічної політики та світових інтеграційних / дезінтеграційних процесів, у тому числі та євроатлантичної інтеграції.	Вербальні та практичні методи - лекції та семінарські заняття, перегляд відео контенту по темі лекції та семінарського заняття, дискусійний метод
РН10. Ідентифікувати та виокремлювати особливості функціонування суб'єктів міжнародних відносин та моделей їх економічного розвитку.	
РН11. Обґрунтовувати власну думку щодо конкретних умов реалізації форм міжнародних економічних відносин на мега-, макро-, мезо- і макрорівнях.	
РН18. Досліджувати економічні явища та процеси у міжнародній сфері на основі розуміння категорій, законів; виділяючи й узагальнюючи тенденції, закономірності функціонування та розвитку світового господарства з урахуванням причинно-наслідкових та просторово-часових зв'язків.	

9. Методи контролю

Перевірка досягнення програмних результатів навчання здійснюється з використанням наступних методів.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.11-05.01/ 292.00.1/Б/ОК16- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 19 / 12

Результат навчання	Методи контролю
<p>РН8. Розуміти, виділяти й описувати нові явища, процеси й тенденції глобального розвитку, механізми й інструменти реалізації економічної політики та світових інтеграційних / дезінтеграційних процесів, у тому числі та євроатлантичної інтеграції.</p> <p>РН10. Ідентифікувати та виокремлювати особливості функціонування суб'єктів міжнародних відносин та моделей їх економічного розвитку.</p> <p>РН11. Обґрунтовувати власну думку щодо конкретних умов реалізації форм міжнародних економічних відносин на мега -, макро -, мезо - і макрорівнях.</p> <p>РН18. Досліджувати економічні явища та процеси у міжнародній сфері на основі розуміння категорій, законів; виділяючи й узагальнюючи тенденції, закономірності функціонування та розвитку світового господарства з урахуванням причинно - наслідкових та просторово-часових зв'язків.</p>	<p>усне опитування; вправи, задачі, есе, ситуаційні задачі, модульна контрольна робота, екзамен</p>

10. Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти

Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у Державному університеті «Житомирська політехніка» та розподілу балів, що наведений нижче.

Система оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни включає поточний, модульний та підсумковий контроль – для здобувачів денної форми навчання.

Поточний контроль проводиться для оцінювання рівня засвоєння знань, формування умінь і навичок здобувачів вищої освіти впродовж вивчення ними матеріалу модуля (змістових модулів) навчальної дисципліни. Поточний контроль здійснюється під час проведення навчальних занять.

Модульний контроль проводиться з метою оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти за модуль (змістові модулі) навчальної дисципліни. Модульний контроль проводиться під час навчального заняття після завершення вивчення матеріалу модуля (змістових модулів) навчальної дисципліни. Модульний контроль здійснюється у формі тестових завдань.

Підсумковий контроль проводиться для підсумкового оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни. Підсумковий контроль здійснюється після завершення вивчення навчальної дисципліни. Підсумковий контроль проводиться у формі екзамену. Процедура складання екзамену визначена у Положенні про організацію освітнього процесу у Державному університеті «Житомирська політехніка».

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.11-05.01/ 292.00.1/Б/ОК16- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 19 / 13

Розподіл балів з навчальної дисципліни

Види робіт здобувача вищої освіти	Кількість балів за семестр	
	денна форма	заочна форма
Виконання завдань поточного контролю	60	-
Виконання завдань модульного контролю	40	-
Підсумкова семестрова оцінка	100	-

Розподіл балів за виконання завдань під час поточного контролю

Види робіт здобувача вищої освіти	Кількість балів за семестр	
	денна форма	заочна форма
Виконання завдань під час навчальних занять	40	-
Виконання та захист індивідуальних самостійних завдань	20	-
Виконання науково-дослідної роботи та інших видів робіт (додаткові – заохочувальні бали): 1) написання конкурсної наукової роботи та захист з участю; 2) написання конкурсної наукової роботи без участі; 3) публікація наукової статті у фахових виданнях; 4) підготовка та публікація тез із виступом; 5) підготовка та публікація тез без виступу; 6) індивідуальні дослідження без публікації; 7) залучення або доєднання до неформальних позанавчальних заходів; 8) членство та дослідницька робота у гуртках та центрах університету	до 20	-
Разом за виконання завдань поточного контролю	60	-

Розподіл балів за виконання завдань під час навчальних занять

Види робіт здобувача вищої освіти	Кількість балів за семестр	
	денна форма	заочна форма
Відповіді (виступи) на заняттях	25	-
Участь у дискусії	10	-
Виконання тестових завдань	5	-
Разом за виконання завдань під час навчальних занять	40	-

З метою застосування цілих чисел для оцінювання результатів роботи здобувачів вищої освіти під час навчальних занять протягом семестру використовується 100-бальна шкала оцінювання кожного окремо виду робіт. Розрахунок набраних здобувачем вищої освіти балів за виконання завдань під час навчальних занять за семестр проводиться за формулою:

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.11-05.01/ 292.00.1/Б/ОК16- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 19 / 14

$$P_{НЗ} = (P_{В100} \times ВК_{В} + P_{УД100} \times ВК_{УД} + P_{ТЗ100} \times ВК_{ТЗ}) \times К_{НЗ},$$

де $P_{НЗ}$ – кількість набраних здобувачем вищої освіти балів за виконання завдань під час навчальних занять за семестр;

$P_{В100}$, $P_{УД100}$, $P_{ТЗ100}$ – кількість набраних здобувачем вищої освіти балів за семестр відповідно за відповіді (виступи) на заняттях, за участь у дискусії, за виконання тестових завдань (кожний окремо вид робіт на навчальних заняттях оцінюється за 100-бальною шкалою);

$ВК_{В}$, $ВК_{УД}$, $ВК_{ТЗ}$ – вагові коефіцієнти відповідно за відповіді (виступи) на заняттях, за участь у дискусії, за виконання тестових завдань. Значення вагових коефіцієнтів становить:

– для здобувачів денної форми навчання (у кожному семестрі вивчення навчальної дисципліни):

$$ВК_{В} = 25 \div 40 = 0,6;$$

$$ВК_{УД} = 10 \div 40 = 0,2;$$

$$ВК_{ТЗ} = 5 \div 40 = 0,2;$$

$К_{НЗ}$ – коригувальний коефіцієнт. Значення коригувального коефіцієнту становить $К_{НЗ} = 40 \div 100 = 0,4$.

Розподіл балів за виконання завдань модульного контролю

Види робіт здобувача вищої освіти денної форми навчання	Кількість балів за семестр	
	денна форма	заочна форма
Виконання завдань модульного контролю 1	20	-
Виконання завдань модульного контролю 2	20	-
Разом за виконання завдань модульного контролю	40	-

Якщо здобувач вищої освіти денної форми навчання виконав завдання модульного контролю і з урахуванням отриманих балів за поточний контроль набрав у сумі 60 балів або більше, він може погодити дану оцінку в електронному кабінеті і вона стане семестровою оцінкою за вивчення навчальної дисципліни.

Якщо здобувач вищої освіти денної форми навчання під час вивчення навчальної дисципліни набрав 60 балів або більше і бажає покращити свій результат успішності, він проходить процедуру підсумкового контролю у формі екзамену. Набрані бали за виконання завдань підсумкового контролю, а також бали за поточний контроль сумуються і формується семестрова оцінка з навчальної дисципліни. Бали, які здобувач вищої освіти набрав за виконання завдань модульного контролю, при цьому не враховуються під час розрахунку семестрової оцінки з навчальної дисципліни.

Здобувач вищої освіти допускається до процедури підсумкового контролю у формі екзамену, якщо за виконання завдань поточного контролю набрав

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.11-05.01/ 292.00.1/Б/ОК16- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 19 / 15

20 балів або більше.

Якщо здобувач вищої освіти за результатами поточного контролю набрав 15–19 балів, він отримує право за власною заявою опанувати окремі теми (змістові модулі) навчальної дисципліни понад обсяги, встановлені навчальним планом освітньої програми. Вивчення окремих складових навчальної дисципліни понад обсяги, встановлені навчальним планом освітньої програми, здійснюється у вільний від занять здобувача вищої освіти час.

Якщо здобувач вищої освіти за результатами поточного контролю набрав від 0 до 14 балів (включно), він вважається таким, що не виконав вимоги робочої програми навчальної дисципліни та має академічну заборгованість. Здобувач вищої освіти отримує право за власною заявою опанувати навчальну дисципліну у наступному семестрі понад обсяги, встановлені навчальним планом освітньої програми.

Процедура надання додаткових освітніх послуг здобувачу вищої освіти з метою вивчення навчального матеріалу дисципліни понад обсяги, встановлені навчальним планом освітньої програми, визначена у Положенні про надання додаткових освітніх послуг здобувачам вищої освіти в Державному університеті «Житомирська політехніка».

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті в рамках окремих тем навчальної дисципліни, здійснюється викладачем за зверненням здобувача вищої освіти та представленням документів, які підтверджують результати навчання (сертифікати, свідоцтва, скріншоти тощо). Рішення про визнання та оцінка за відповідну частину освітнього компонента приймається викладачем за результатами співбесіди зі здобувачем вищої освіти.

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті в рамках цілого освітнього компонента, здійснюється за процедурою, яка визначена у Положенні про організацію освітнього процесу у Державному університеті «Житомирська політехніка».

Рекомендовані курси розміщені на платформі YOUTUBE.COM, Дія-експорт, **Prometheus**, інші. Особливу увагу слід приділити проектам по аналізу макроекономічної ситуації по економіках країн світу – проекти "Ціна держави", "Останній капіталіст".

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.11-05.01/ 292.00.1/Б/ОК16- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 19 / 16

Шкала оцінювання

Шкала ЄКТС	Національна шкала	100-бальна шкала
	Екзамен	
A	Відмінно	90-100
B	Добре	82-89
C		74-81
D	Задовільно	64-73
E		60-63
FХ	Незадовільно	35-59
F		0-34

11. Глосарій

Термін державною мовою	Відповідник англійською мовою
аналіз постачальників	analysis of suppliers, vendors analysis
аналіз розмірів попиту	demand analysis
аналіз системний	system analysis
аналіз споживача	consumer analysis
аналіз структури галузі	branch structure analysis
амортизація	amortization
аналіз витрат	expenses analysis
політика меркантилізму	policies of mercantilist
протекціонізм	protectionist
принцип державного невтручання	laissez-faire.
класична політична економія	classical theory
теорія Маркса	marxian theory
попит	demand
попит бажаний	desirable demand
попит відсутній	zero demand
попит вторинний	after-market demand
попит еластичний	elastic demand
попит залежний	dependent demand
попит кінцевий	final demand
попит мінливий	irregular demand
попит надмірний	excessive demand, keen demand
попит негативний	negative demand
попит нееластичний	inelastic demand
попит незалежний	independent demand
попит нераціональний	irrational demand

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015		Ф-21.11-05.01/ 292.00.1/Б/ОК16- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1 Арк 19 / 17

Термін державною мовою	Відповідник англійською мовою
попит нерегульований	unadjusted demand
попит нерегулярний	irregular demand
попит очікуваний	forecast demand, prognosticated demand
ціна дискримінаційна	discriminatory price
ціна довідкова	posted (advertized) price
ціна договірна	negotiated price, contract price
ціна еластична	flexible price
ціна картельна	cartel price
ціна КАФ	cost and freight price, price C&F
ціна комерційна	commercial prices
ціна контрактна	contract price
ціна контрактна тверда	firm (fixed) contract price
ціна контракту	contract price
ціна курсова	exchange price
ціна лімітна	limit prices
ціна ліцензії	license value
ціна монопольна	monopoly price
ціна номінальна	nominal cost, nominal (face) value
ціна ноу-гау	know-how value
ціна преїскурантна	catalogue price, list price
ціна престижна	class (prestigious) price
ціна проникнення на ринок	early-bid price
ціна роздрібна	retail (consumer) price
ціна роздрібна тимчасова	temporary retail prices
ціна рухома	sliding price
ціна світова	world prices
ціна СІФ	cost, insurance, freight (CIF) price
ціна споживача	consumer cost
ціна споживча	consumer cost
ціна трансферна	transfer price
ціна фактурна, вартість фактурна	invoiced price, invoiced cost

12. Рекомендована література

Основна література

1. Макро- та мікроекономіка: навчальний посібник для студентів усіх спеціальностей першого (бакалаврського) рівня / М.С. Бріль, О. М. Кліменко, А. В. Литвиненко та ін. ; за заг. ред. д-ра екон. наук, доцента М. А. Мащенко. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2021. – 214 с. URL: <http://repository.hneu.edu.ua>

2. Козакова, О.М. Макроекономіка: підручник / О.М. Козакова, Е.М. Забарна / Одес. нац. політехн. ун-т. – Херсон: Олді-плюс, 2018. – 428 с. URL: <http://dspace.opu.ua/jspui/handle/123456789/9133>

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015		Ф-21.11-05.01/ 292.00.1/Б/ОК16- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1 Арк 19 / 18

3. Кібік О.М. Макроекономіка. Мікроекономіка: практикум. Одеса, 2020. 76 с. URL: // <http://dspace.onua.edu.ua>

4. Міжнародні відносини та світова політика: навчальний посібник / О.М. Кузь, Д.С. Коротков, Д.Ю. Михайличенко, О.В. Бровко, 2020. – 201 с. URL: <http://repository.hneu.edu.ua>

5. Пилипенко Г.М. Фірми, ринкові структури та стратегії у світовій економіці. навч. посіб. / Г.М. Пилипенко; М-во освіти і науки України, Нац. техн. ун-т. «Дніпровська політехніка». – Дніпро: НТУ «ДП», 2023. – 104 с. URL: <https://etop.nmu.org.ua/ua/>

6. Мікроекономіка: підручник / За заг. ред. А.І. Ігнатюк. Київ: Видавництво Ліра-К, 2023. 420 с.

Допоміжна література:

1. Гринів Л. С. Національна економіка України: навч. посібник / Л. С. Гринів, М. В. Кічурчак. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2020. – 470 с

2. Назаркевич І. Б. Державне регулювання структурних змін в економіці України : проблеми та перспективи : монографія / І.Б. Назаркевич. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2020. – 356 с.

3. Оверченко В.І. Мікроекономіка: Навчальний посібник./ за наук. ред. О. Л. Ануфрієвої. – Івано- Франківськ, «Лілея НВ». – 2015. – 348 с.

4. Гронтковська Г.Е. Мікроекономіка: Практикум: навч. посіб. Вид. 3-тє, стереотип. Київ: Центр учбової літератури, 2010. 418 с

5. Мікроекономіка: підручник / за ред. В.Д. Базилевича. Київ: Знання, 2007. 677 с.

6. Юрківський О.Й. Principles of taxation in the formation of tax systems of Ukraine and Poland // Економіка, управління та адміністрування, 2021, с. 18-22

7. Юрківський О.Й. Податкова система України: формування національної моделі «homo fiscalus» в умовах невизначеності // Економіка і суспільство, 2020. № 21

8. Matthias Diercke. MACROECONOMICS URL: <https://www.bu.edu/econ/files/2014/08/DLS1.pdf>

13. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. <http://www.president.gov.ua> – Офіційне представництво Президента України.

2. <https://www.rada.gov.ua/> -офіційний портал Верховної Ради України

3. <https://mof.gov.ua/> - Міністерство фінансів України

4. <https://me.gov.ua/> Міністерство економіки України

5. http://www.ier.com.ua/ua/institute/about_institute - Інститут економічних досліджень та політичних консультацій

6. <https://bank.gov.ua/> - Офіційний сайт НБУ

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.11-05.01/ 292.00.1/Б/ОК16- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 19 / 19

7. <https://razumkov.org.ua/> - Центр Разумкова
8. <https://openbudget.gov.ua/> - сайт по бюджетам усіх рівнів та обов'язкових платежах
9. <http://www.rada.gov.ua/> – офіційний портал Верховної Ради України.
10. <http://www.kmu.gov.ua/> – офіційний портал органів виконавчої влади України.
11. <http://www.mfa.gov.ua/> – офіційний сайт Міністерства закордонних справ України.
12. <http://www.niss.gov.ua/> – Національний інститут стратегічних досліджень.
13. <http://www.nbuv.gov.ua/portal/> – Наукова періодика України. Сторінка відкритого доступу Національної бібліотеки України ім. В Вернадського.
14. <http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/iir/library/index.php> – офіційний сайт наукової бібліотеки імені М. Максимовича
15. <http://nplu.org> – Національна парламентська бібліотека України: офіційний сайт.
16. <http://www.gntb.gov.ua/ua/> – Державна науково-технічна бібліотека України: офіційний сайт.
17. <http://www.ukurier.gov.ua/> – Урядовий кур'єр: офіційний сайт.
18. <https://niss.gov.ua/publikacii/analitichni-dopovid> – Аналітичні доповіді Національного інституту стратегічних досліджень
19. www.ukrstat.gov.ua – Державна служба статистики України: офіційний сайт
20. <http://learn.ztu.edu.ua/> - Освітній портал Державного університету «Житомирська політехніка»